

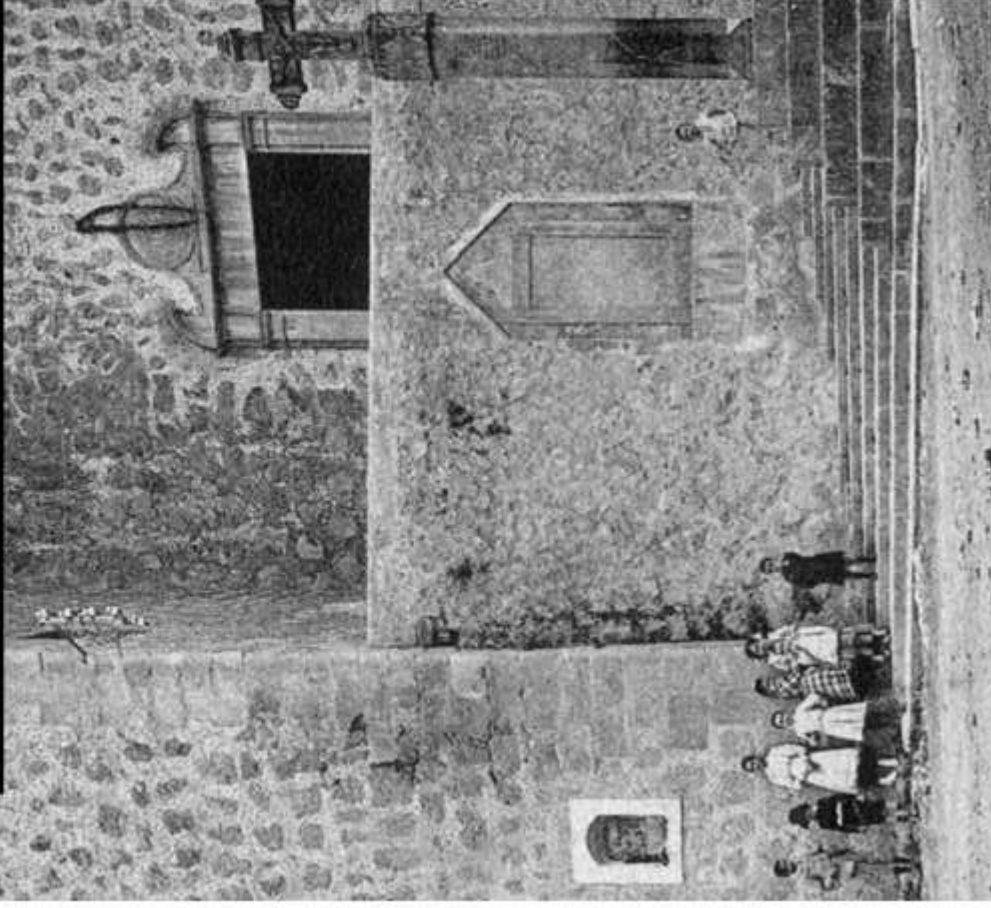
GOBIERNO DE
BALEARES
CONSELLERIA
D'EDUCACIÓ
I UNIVERSITAT
DIRECCIÓ GENERAL
D'INNOVACIÓ
I COMUNITAT EDUCATIVA

LA FAMÍLIA ANDREU GARÍ, UNA NISSAGA DE MESTRES

XIII Jornades
d'estudis locals
de Sóller i Fornalutx

9 i 10 de novembre de 2018

ANDREU ANDREU BAUZÀ

Nasqué a Santa Margalida el 10 de novembre de **1868**. Fill del manacorí Pere Antoni Andreu Pastor i de la serverina Margalida Bauçà Ferrer.

L'any 1884 inicià els estudis de magisteri i el **23 de juny de 1887** obtingué el títol de **Mestre Elemental de Primer Ensenyament**.

Després d'uns primers anys exercint com a mestre interí a diverses escoles de la península (**Conca i Osa**), el curs **1891-1892** prengué possessió de l'Escola Unitària de nins d'**Orient**.

Durant el curs **1892-1893** exercí a les escoles d'**Orient** i de **Fornells** (a partir del 5 de gener de 1893).

A aquesta darrera va coincidir amb **Catalina Garí**. Dia **31 d'agost de 1893** es van casar a **Porreres**, poble natal de la núvia. Havia estat nomenat com a mestre de **Portol**.

LAS BALEARES. DIARIO REPUBLICANO. AÑO IV
Núm. 685. Palma de Mallorca, 31 de agosto de 1893

Esta mañana ha contraído matrimonio en el pueblo de Porreras, nuestro amigo el simpático joven D. Andrés **Andreu y Bauzá** con la bella señorita D.ª Catalina Garí y Nicolau, maestros ambos de las escuelas de Portol (Marratxí) y Lluemesanas (Mahón) respectivamente. Deseamos á los dos desposados una eterna luna de miel.

Leemos en *La última hora* del día 31 agosto:

“Esta mañana se han unido en indisoluble lazo el maestro de la escuela de Portol (Marratxí) D. Andres **Andreu y Bauzá** con la simpática señorita D.ª Catalina Garí y Nicolau, maestra de la escuela de Lluemesanas (Mahón).

La ceremonia ha tenido lugar en doblesia de Porreras. que deseamos á ambos cónyuges ción eterna luna de miel.

DIARIO EL
LIBERAL
(MAHÓN)

6 de septiembre
de 1893

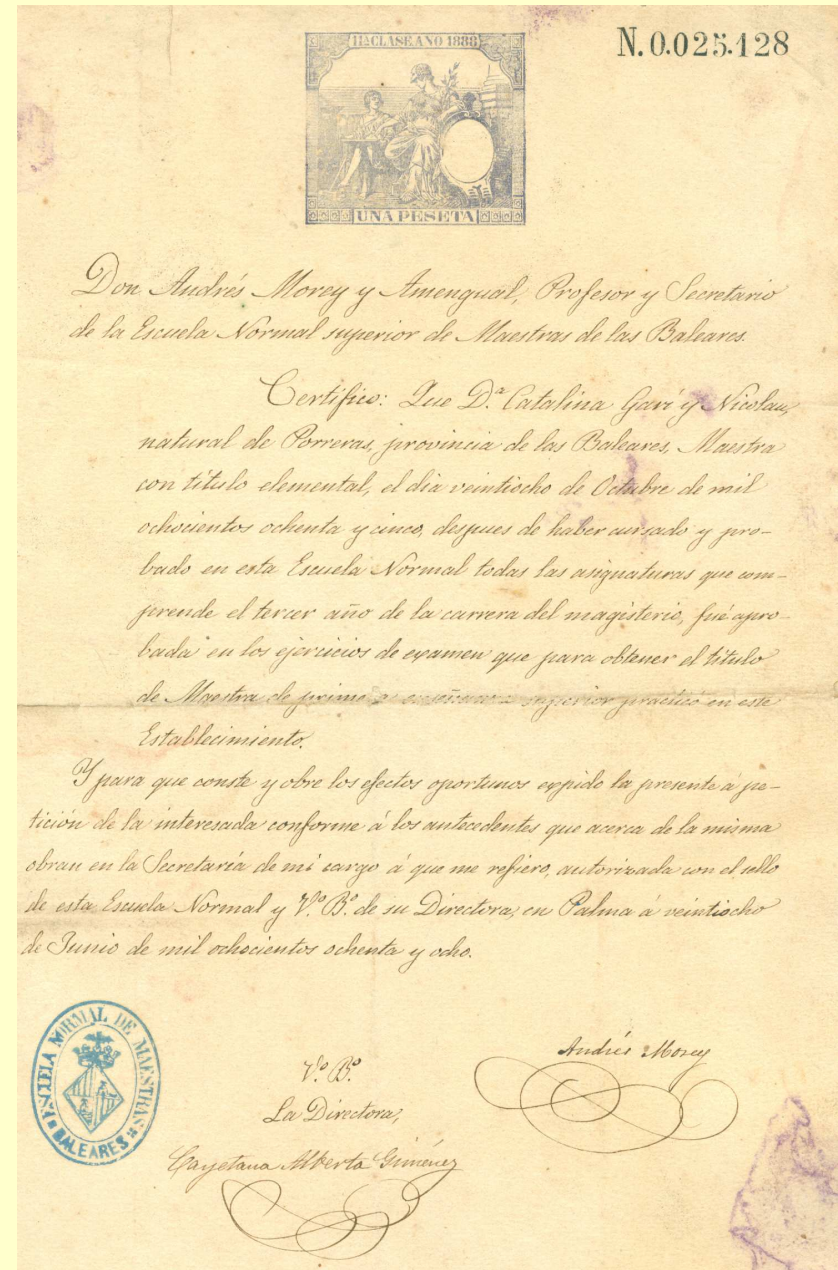
CATALINA GARÍ NICOLAU

Va néixer a Porreres dia 7 d'abril de **1858**. Filla de Joan Garí i de Catalina Nicolau, ambdós nascuts al mateix poble.

Dia **28 d'octubre de 1885**, obtingué la titulació de **Mestra Elemental de Primer Ensenyament**.

El seu **primer destí** com a mestra fou l'Escola Unitària de nines de **Fornells** de la qual va prendre possessió el **23 d'agost de 1892**.

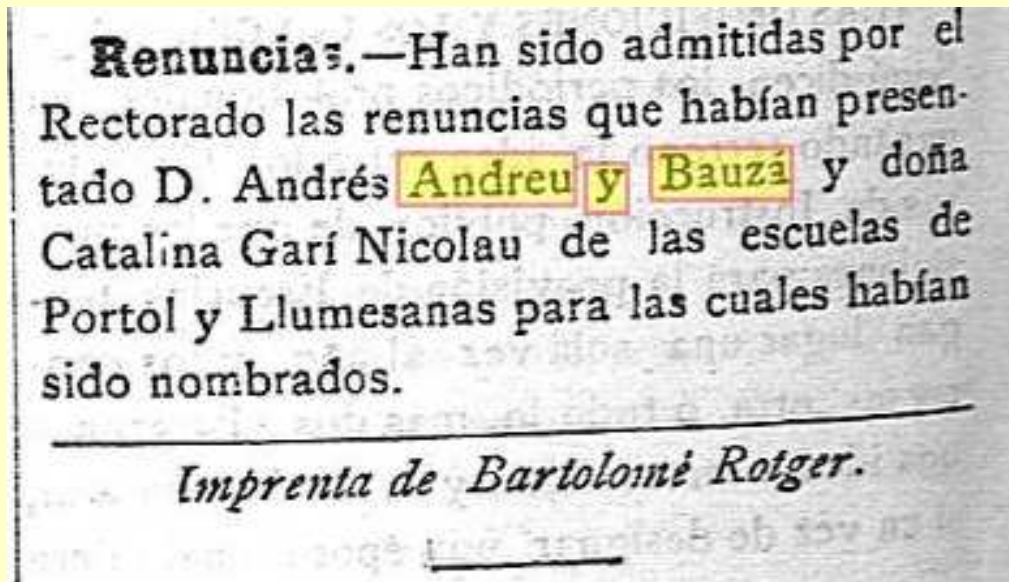
Obtingué el títol de **Mestra Superior de Primer Ensenyament el 22 de març de 1893**. Aquest mateix any va contreure **matrimoni**. Havia estat nomenada mestra de **Llucmaçanes**, però continuà exercint a la mateixa escola.

LA FAMÍLIA ANDREU – GARÍ

El dia **1 de setembre de 1893**, **Andreu Andreu** prengué possessió de l'Escola Unitària de nins de **Pòrtol** i **Catalina Garí** de la de nines de **Llucmaçanes**. Però dos mesos després, ambdós renunciaren a les noves destinacions.

Acceptades les renúncies, el matrimoni va continuar a les **Escoles Unitàries de Fornells**. Durant la seva estada al poble, **Andreu Andreu** va dirigir una de les dues bandes de música locals.

El **15 de juny de 1895**, nasqué la seva filla **Margalida** al domicili familiar, al carrer Major núm. 57 de Fornells.

Aprovades les oposicions (11-01-1899), el **6 de març**, **Andreu Andreu** cessà com a mestre de l'Escola de **Fornells**, per incorporar-se a l'Escola d'**Alpens** (Barcelona) amb el sou de 500 pessetes anuals.

Dia **2 d'agost de 1899**, **Catalina Garí** cessà del seu càrrec a l'Escola de **Fornells** i prengué possessió de l'Escola d'**Ariany**.

Durant l'estada d'**Andreu Andreu** a **Alpens**, el 6 de novembre de 1900 va fundar una **banda infantil**.

EL DEFENSOR DEL MAGISTERIO (núm. 42)
Palma de Mallorca, 6 de noviembre de 1900

Por referirse á un paisano nuestro y suscriptor, copiamos con gusto de *Lo pí de las tres brancas*, que ve la luz en Berga, lo siguiente:

«Degut á la iniciativa del ilustrat mestre d'estudi d'Alpens, don Andreu **Andreu y Bauzá**, fill de Son Servera (Mallorca), acaba de constituhirse en la primera esmentada població, una banda infantil que dirigeix molt acertadament dit senyor. Está composta de catorze instruments tocats per noys de vuyt á tretze anys que hi portan molta aplicació y per lo que hem pogut apreciar en l'ensaig que varem sentir per galanteria y amabilitat de son director, augurém als petits músichs grans avensos en sa artística tasca. Enviém nostre sincer aplauso al seynor Andreu per la felís y ennoblidora idea que ha concebut encarrilant als infants pel conreu de la música, branca de las bellas arts que proporciona moments delitosos y de joya incomparables.»

LA VANGUARDIA 3 de juny de 1901 (pàg. 3)

—El domingo y lunes próximo pasados tuvimos el gusto de admirar en esta villa la copla infantil de Alpens, que tan acertadamente dirige el ilustrado maestro de aquel pueblo don Andrés Andreu.

Llamaban la atención por su corta edad y por el ajuste y precisión con que ejecutaron varias piezas de su repertorio. En todos los actos que tomaron parte mostraron su habilidad é inteligencia en el arte, siendo muy aplaudidos. Es de advertir que los tiernos músicos (los hay de nueve años) hace poco tiempo que se dedican al divino arte. Nuestra felicitación al señor Andreu por sus constantes desvelos en organizar una copla que llama tan justamente la atención.

Cobla infantil d'Alpens (1901-1905) - dalpens.com

Dia **31 d'agost de 1902** va **cessar** com a mestre d'**Alpens** i l'endemà prengué possessió de l'Escola Unitària de nins de **Banyalbufar** amb un sou anual de 625 pessetes.

El **10 d'octubre de 1905**, **Catalina Garí** (CGT), arribà a l'Escola Unitària de nines de **Banyalbufar**. La família es tornà reunir després de 6 anys.

A *La Tarde. Diario Independiente de Noticias y Avisos*, el **20 de març de 1906** es publicava la notícia següent:

*Ayer se celebraron en este pueblo los exámenes de los alumnos que asistieron a las Escuelas públicas de ambos sexos, durante el **segundo semestre de 1905** conforme previene la circular del 1º de este mes.*

*Por conducto autorizado sabemos que el resultado de los mismos fue en extremo satisfactorio, así en la Escuela de niños que dirige el Sr. **Andreu**, como en la de niñas que regenta D^a. **Catalina Garí**, pues en menos de seis meses que dicha señora regenta la aludida escuela ha conseguido reunir á una treinta alumnas, á pesar de estar funcionando un Colegio privado bajo la dirección de las Hermanas de caridad.*

(...) resultando premiados, y por unanimidad, los alumnos siguientes:

*Lorenzo Picornell Albertí y **Margarita Andreu Garí** por aprovechamiento, correspondiendo al primero una elegante Escribanía y un hermoso Necesar a la segunda.*

Durant el període que va ser mestre de **Banyalbufar**, **Andreu Andreu** va **crear i dirigir la banda de música La Marina**, que dirigí fins 1908. Al mateix temps va ser **director** d'una de les bandes de música d'**Esporles**. Gràcies a la seva gran tasca, les dues bandes esporlerines es van fusionar l'any 1907 en una sola entitat.

EL MAGISTERIO BALEAR (núm. 3)
Palma de Mallorca, 18 de enero de 1908

Dia **1 de març de 1908** va **cessar** com a mestre de l'Unitària de nins de **Banyalbufar** i el sendemà prengué possessió de l'Escola Unitària de **Fornalutx** per concurs únic de trasllats.

. Para cubrir las vacantes anunciadas por concurso único, han sido propuestos por el Rectorado de Barcelona don Andrés Andreu Bauzá para la escuela de Fornalutx, con 625 pesetas; don Mateo Melis para la de Capdellá, con 625 pesetas; don Francisco Ramis para Deyá, con 625 y don Andrés Ferrer Pocoví para Orient, con 500 pesetas. Para la de niñas de Fornalutx, doña Margarita Escalas, con 625 pesetas; para la de Cas Concos, doña Margarita Busquets, con 625 y para las Salinas doña Andrea Juan.

Catalina Garí encara va estar un any més a **Banyalbufar** i el **14 de març de 1909** marxà a l'Escola Unitària de nines de **Deià**.

ANDREU ANDREU A FORNALUTX

Poc temps després d'arribar a **Fornalutx** creà una **Banda Infantil (1909)**, formada pels seus **alumnes**, i posteriorment, la **Unión Lírica Fornalugense (1913)** que va dirigir fins l'any 1915, quan fou substituït per Antoni Bisbal. En aquest temps, l'**1 de desembre de 1913**, Catalina Garí passava a l'Escola de **Biniali**.

Pel **febrer de 1914**, prengué part d'unes **Oposicions Restringides per a Escoles Públiques**, però no va canviar de destí.

Oposiciones a Escuelas públicas de Baleares

Ha terminado el plazo para poder solicitar tomar parte en las oposiciones de turno restringido convocadas en esta provincia.

Los señores maestros que se proponen tomar parte son don Francisco Beltrán Torrens, don Manuel Ripoll Fort, don Andrés Andreu Bauzá, don Bartolomé Moner Ribas, don José Seguí Mora, don Mateo Vandrall Camps, don Pedro Antonio Ripoll Fort, don Juan Barangó Lavitg, don Andrés Ferrer Pocoví, don Mateo Melis Font, don

Francisco Ramis Llinás, don Juan Covas Capó y don Sebastián Bagur Quadrado.

Igualmente han solicitado tomar parte en las oposiciones a Escuelas de niñas, doña María Vaquer Salvá y doña María del Amparo Serra Salvá.

Se ha señalado un plazo de diez días para recusaciones de los jueces de los tribunales y renuncia de los mismos.

L'**11 de maig de 1914**, la Inspecció Provincial de Primer Ensenyament de Balears va convocar un **certamen pedagògic**. **Andreu Andreu** hi participà en la modalitat de **cant** amb el seu treball:

Procedimientos especiales más adecuados para la enseñanza del canto en las escuelas.

Just després de partir de Fornalutx, l'**11 de març de 1916** li atorgaren un dels sis tercers premis (**25 pts.**). El jurat estava format per Joaquín Botía, Mercedes Usúa, Carmen Cascante, Manuel Rueda, Miquel Porcel i Bartomeu Terrades.

Pel **febrer de 1915**, va ser ascendit al sou de 1000 pts. anuals. **Catalina Garí (Deià)** també fou ascendida.

—
De la Provincia

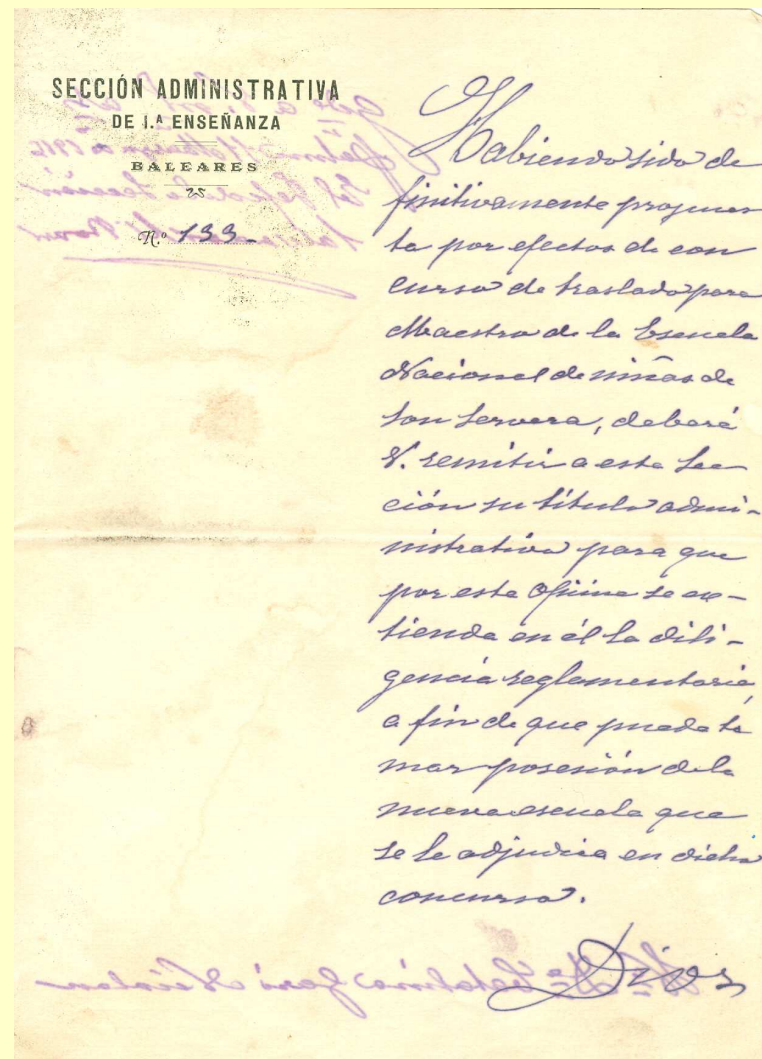
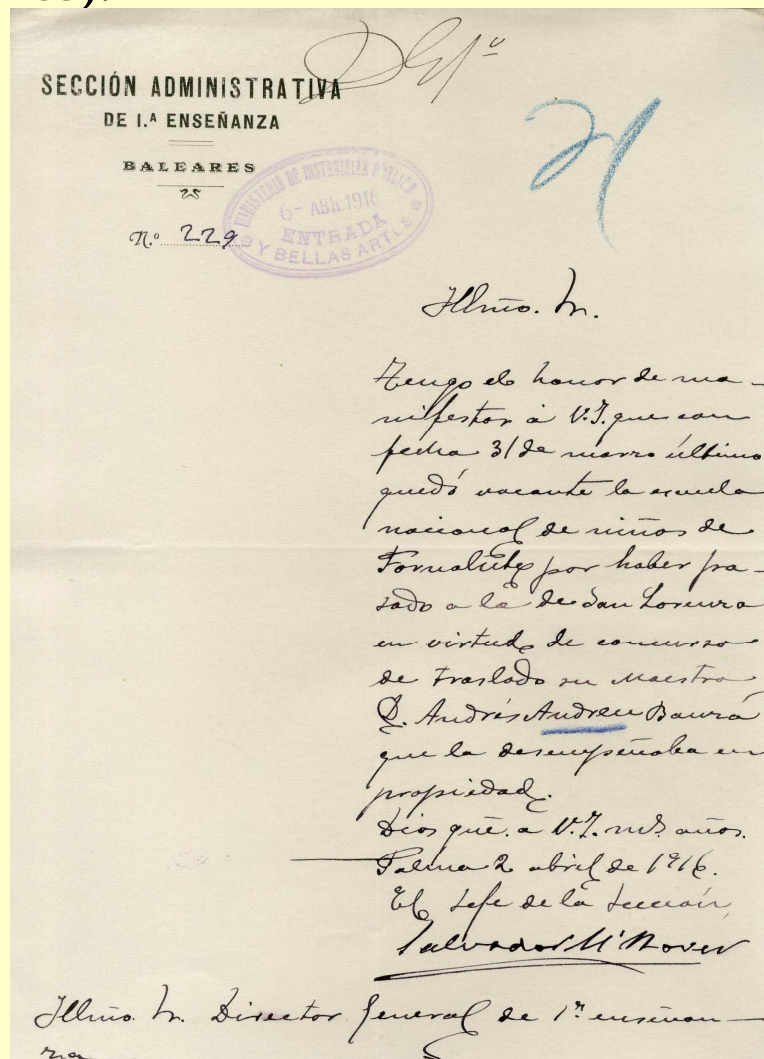
De resultas del R. D. ascendiendo 750 maestros y 750 maestras de los de 625 pesetas de sueldo a mil, deben pasar, en nuestra provincia a disfrutar el citado nuevo haber los estimados compañeros:

- N.º 74 D. Andrés Andreu Bauzá, *Fornalutx*
- N.º 130 D. Mateo Melis, *Capdellá*.
- N.º 24 D.ª Catalina Garí, *Deiá*.
- N.º 61 D.ª Maria Vaquer, *Bonanova*.
- N.º 357 D.ª Juana M. Terrasa, *Ariany*
- N.º 69 D.ª Catalina Mateu, *Capdellá*

Como varios de ellos perciben ya dicho sueldo por haberlo ganado en oposiciones, habrá de correrse el beneficio a otros nú-

LA FAMÍLIA ANDREU GARÍ AL LLEVANT MALLORQUÍ

L'1 d'abril de 1916, Andreu i **Catalina**, prengueren possessió de les Escoles Unitàries de **Sant Llorenç** i de **Son Servera** respectivament (nins i nines).

Dia 2 de setembre de 1919, sol·licità al Director General de Primer Ensenyament una **permuta** amb el mestre de **Músser** (Lleida), l'esporgaré Jaume Perelló Arbona:

... por convenir a sus intereses, desean permutar sus respectivas escuelas y reuniendo ambos todas las condiciones legales que exige el artículo 102 del Estatuto general del Magisterio de Primera enseñanza de 20 de julio de 1918, vigente.

El 15 de setembre la Junta Local de Primer Ensenyament de Sant Llorenç autoritza la **permuta** i el dia 18 ho ratificà el Cap de Secció de Primer Ensenyament de Balears.

Recibo

En 2 de Octubre de 1919 tiene entrada un expediente de permuta entre don *Andrés Andreu y Ponsa* Maestro de *P. Ponsa de Escandera, Balneario* y D. *Jaume Perelló Arbona* Maestro de *Músser, Gerona*.

Justifican las condiciones exigidas por el artículo 102 del Estatuto general del Magisterio de primera enseñanza.

Las Juntas locales, la ... provincial ... y la ... Sección ... administrativa ... informan favorablemente.

NOTA

Visto el expediente que da lugar al anterior extracto, y teniendo en cuenta que reúne las condiciones exigidas por el art. 102 del Estatuto general del Magisterio, el Negociado propone que se acceda a la permuta solicitada.

V. I. acordará.

Madrid 2 de Octubre de 1919.

Con la Sección
14-10-19
Poggio

Rafael Carral
Compana
Beltrán

DIRECCIÓN GENERAL
DE
PRIMERA ENSEÑANZA
SECCIÓN 12
PROVISIÓN DE ESCUELAS Y ADMINISTRACIÓN
DE LA
ENSEÑANZA PRIMARIA
DIRECCIÓN GENERAL

Dia 19 de novembre de 1919, **Andreu Andreu** prengué possessió de l'Escola de **Músser** (Lleida).

LA MORT D'ANDREU ANDREU

El 13 d'octubre de 1920, estant encara a **Músser, Andreu Andreu** morí a causa d'un càncer d'estómac.

Catalina Garí va seguir exercint com a mestra de **Son Servera** fins dia 6 d'abril de 1925.

El 7 d'abril de 1925 prengué possessió de l'Escola Unitària de nines de **Binissalem**.

Don Bartolomé J. Llopá Alamy, Secretario del Ayuntamiento de la M. C. y M. L. villa de Son Servera, provincia de las Baleares y de la Junta local de 1.ª Enseñanza.

Certifico: Que con esta fecha ha cesado del cargo de Maestra de la Escuela Nacional de niñas de esta villa la Sra. D.ª Catalina Garí Nicolau, por haber sido nombrada en virtud de R. D. de 30 Marzo último, Maestra de la Escuela Nacional de niñas de Binissalem.

Y para que conste libro la presente que de orden del Sr. Alcalde y con su V.º B.º firmo en Son Servera a seis de abril de mil novecientos veinticinco. = Hay un sello = Hay un V.º B.º = El Alcalde = Antonio Sureda = Hay una rubrica = Bartolomé J. Llopá Srio = Hay una rubrica.

Jubilaciones

Se han concedido las siguientes jubilaciones:

Doña María Belido Jiménez, maestra de Valdefuentes. Se la concede el haber pasivo anual de 1.200 pesetas, 60 céntimos de 2.000 pesetas, regulador, consignándola el pago por Salamanca.

Doña Concepción Sánchez Robles Méndez, maestra de Langa. Se la concede el haber pasivo anual de 1.400 pesetas, 70 céntimos de 2.000, regulador, consignándola el pago por Avila.

Doña Catalina **Garí Nicolau**, maestra de Benissalem. Se la concede el haber pasivo anual de 2.400 pesetas, 80 céntimos de 3.000 pesetas, regulador, consignándola el pago por Baleares.

Doña Josefa Jaumá Burgués, maestra de Torre del Español. Se la concede el haber pasivo anual de 2.800 pesetas, 80 céntimos de 3.500 pesetas, regulador, consignándola el pago por Tarragona.

Després de 5 anys a Binissalem.
El 7 d'abril de 1930 es va jubilar amb 72 anys.

MARGALIDA ANDREU GARÍ, LA FILLA MESTRA

Mestra de Primer Ensenyament (1926). El seu **primer destí**, com interina, fou l'Escola de nines de **Fornalutx**, població a la qual el seu pare havia estat mestre durant 8 anys. Prengué possessió dia **1 de juliol de 1926 i cessà pel novembre del mateix any.**

De l'**11 de març a l'1 de juliol de 1927** va ser mestra de l'Escola Unitària de nines d'**Esporles** (interina).

El **9 de juny de 1928** marxà cap a Barcelona a l'Escola d'**Alpens** on hi romangué fins el **10 d'abril de 1929.**

Posteriorment va exercir a les escoles de **La Plana Rodona (02-11-1929 al 08-08-1930) i de Saldes (20-09-1930 al 13-10-1931)** ambdues a Barcelona.

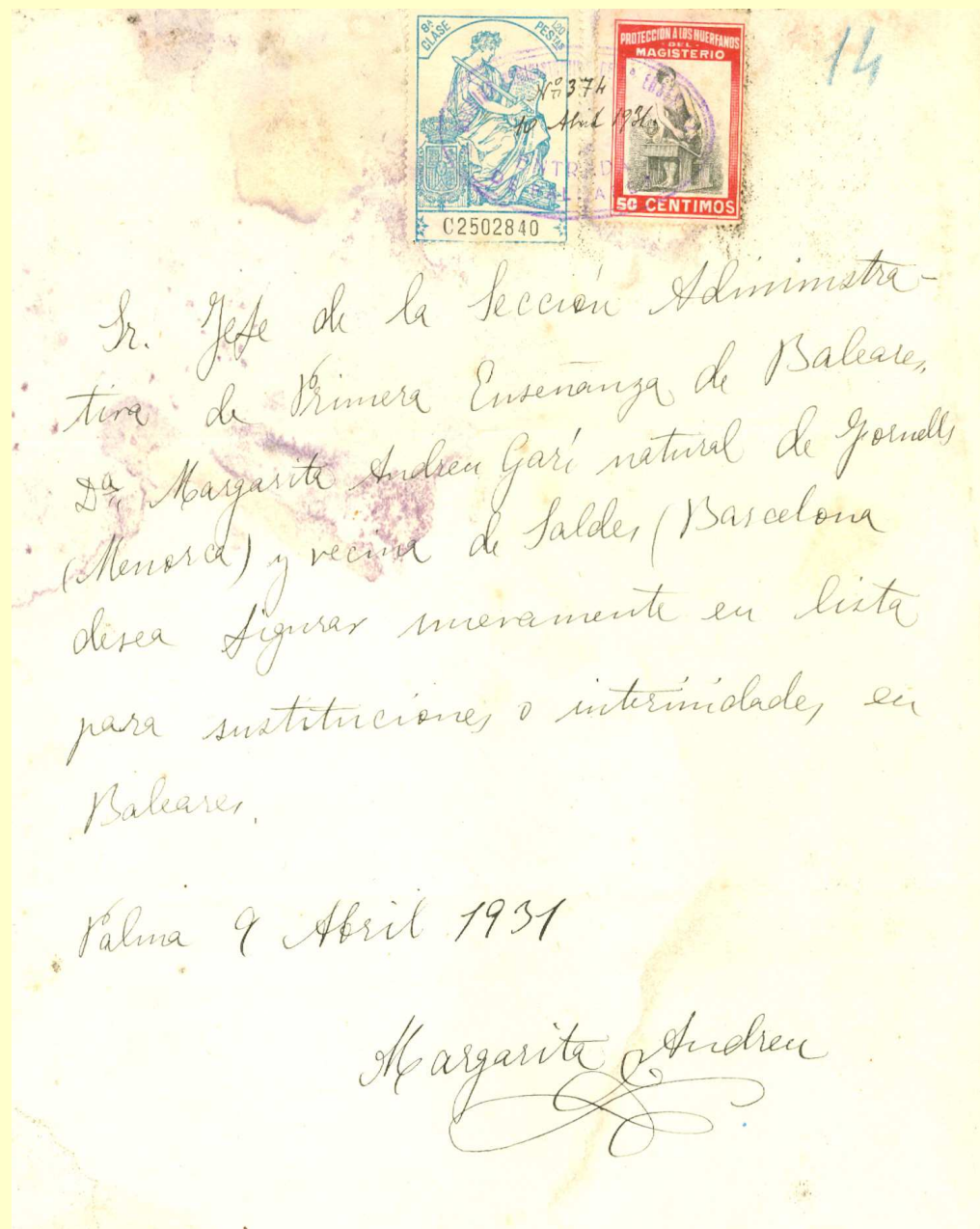
Tot i això, el **14 d'abril de 1930**, prengué possessió de l'Escola Unitària de nines de **Binissalem** (plaça que sa mare havia deixat per jubilació), però per motius que es desconeixen **10 dies després va renunciar al càrrec:**

No pudiendo atender debidamente a las necesidades de la enseñanza, me veo en el caso de renunciar al nombramiento de Maestra interina de la Escuela de Binisalem, con que tuvo V.S. A bien favorecerme con fecha 14 del corriente.

Dia **9 d'abril de 1931**, va remetre una carta al Cap de la Secció Administrativa de Primer Ensenyament de Balears sol·licitant ser inclosa a **llista d'interinitats**.

El **25 de febrer de 1932** tornà exercir a Mallorca, concretament a l'Escola Unitària de nines de **Vilafranca de Bonany** on va fer feina fins el **9 d'abril de 1934**.

Del **22 d'abril de 1934 al 12 de setembre de 1935** va exercir a l'Escola **La Revista de Sant Josep (Eivissa)**. Cessà per motius de salut.

El **7 de novembre de 1935**, va remetre un escrit al Ministre d'Instrucció Pública i Belles Arts demanant l'**ingrés** al Magisteri Nacional:

Dª Margarita Andreu Garí Maestra de 1ª Enseñanza con 6 años y 8 meses de servicios interinos, Bachiller elemental y cursillista aprobada hasta el 2º ejercicio en curso en esta provincia de Baleares e hija de padres ambos Maestros Nacionales, a V.E. Respetuosamente expone:

Que de no llegar al minimo (sic) de aprobados a pesar de tener poquisima (sic) diferencia de puntos, verá truncadas las esperanzas para siempre de poder ejercer la Carrera a la cual dedicó todos sus afanes, por lo que SUPLICA a V.E. Un rasgo de magnanimidad de concederle el ingreso en el Magisterio Nacional vistas las circunstancias que concurren a la solicitante.

Gracia que espera merecer de la reconocida bondad y justicia de V.E. A quien desea muchos años de vida.

La contesta per part de l'Administració, li arribà un mes després i fou clara i contundent:

... se desestima su petición por carecer de fundamento legal.

Dia **20 de novembre de 1936** fou destinada com a mestra **interina** a la secció de pàrvuls de l'Escola **Graduada de nines de Muro**.

EL PROCÉS DE DEPURACIÓ DEL MAGISTERI AFECTÀ A MARGALIDA ANDREU GARÍ

Dia **8 d'abril de 1937**, la Comissió Depuradora va dictaminar que **no tenia atribucions per jutjar la mestra** perquè el 18 de juliol de 1936 no exercia a cap escola (el primer tribunal depurador no havia pres tampoc cap mesura).

Però el 12 d'abril del mateix any, l'Inspector en Cap va remetre una carta al Cap de la Secció Administrativa de primer ensenyament on explica:

... dadas las graves acusaciones que pesan sobre ella, debe ser destituida inmediatamente de su cargo.

Entre otros muchos cargos, el Alcalde de Muro la acusa de que “es persona cuya conducta privada es indigna viviendo en escandaloso estado de mancebía y por su sordera inútil para desempeñar el cargo”.

El año 1935 tuvo que ser obligada ya por esta Inspección, a renunciar una (sic) Escuela que ejercía en La Revista, Ayuntamiento de San José (Ibiza), porque su conducta inmoral dio motivo a un escandalazo y a una cencerrada.

... Su permanencia en el mismo constituye un grave peligro para sus educandas.

Dia **15 d'abril de 1937** fou **suspesa d'ocupació i de sou** i s'inicià el seu expedient de depuració.

El **20 d'agost de 1938**, encara suspesa d'ocupació i de sou, va remetre un escrit al Cap de la Secció Administrativa **demanant que la reintegrassin** al servei. **No li van concedir.**

El **15 de novembre de 1939**, envià una carta al Cap de la Secció de Primer Ensenyament demanant que li concedeixin el 50% del seu sou anterior, però desestimaren la petició perquè només s'hi podien acollir les persones suspeses d'ocupació i no de sou.

El **20 de desembre de 1939** es va revisar el seu expedient **proposant la separació definitiva del servei.**

Però **ella va tornar a al·legar** que tenia 45 anys, un fill d'11 anys i no comptava amb mitjans de subsistència.

Dia **1 de gener de 1940** fou aparentment **reintegrada** a l'Escola Graduada de Muro (full de serveis). **No va ser així: el 31 de maig li desestimaren i va seguir suspesa d'ocupació i de sou.**

El **15 de desembre de 1942** li fou concedit el **50%** del seu sou i en teoria es reincorporà a l'Escola de Muro.

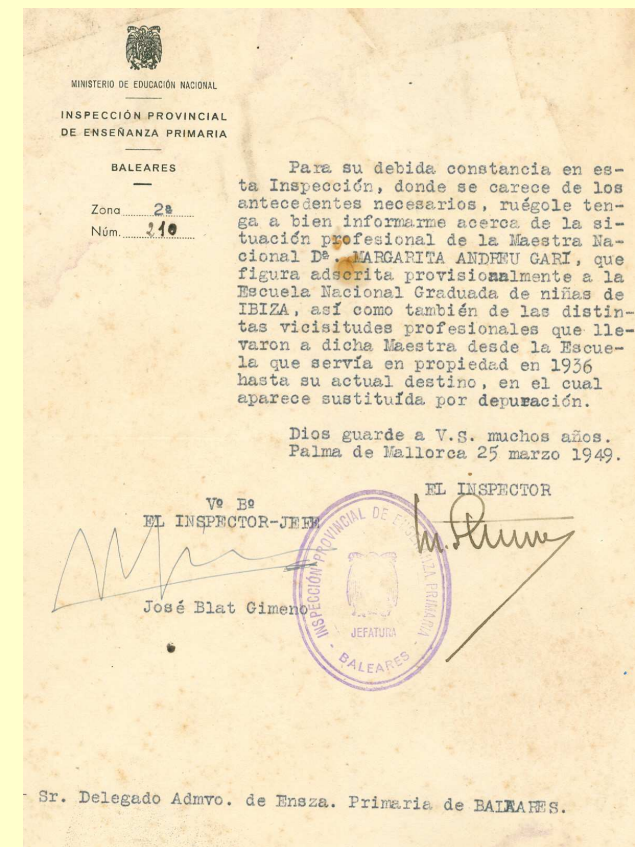
Però **realment no tornà a l'escola**. El **15 de gener de 1943**, la Comissió Depuradora va proposar que no fos admesa per exercir ensenyaments oficials.

Dia **17 d'abril de 1944** li assignaren l'Escola Unitària de nines d'**Alcúdia** fins el 30 de setembre de 1946. **Tampoc hi va exercir**.

L'**1 d'octubre de 1946** per ordre governativa obtingué com a destí l'Escola Unitària de nines d'**Eivissa**, però seguia sense feina, pendent de depuració.

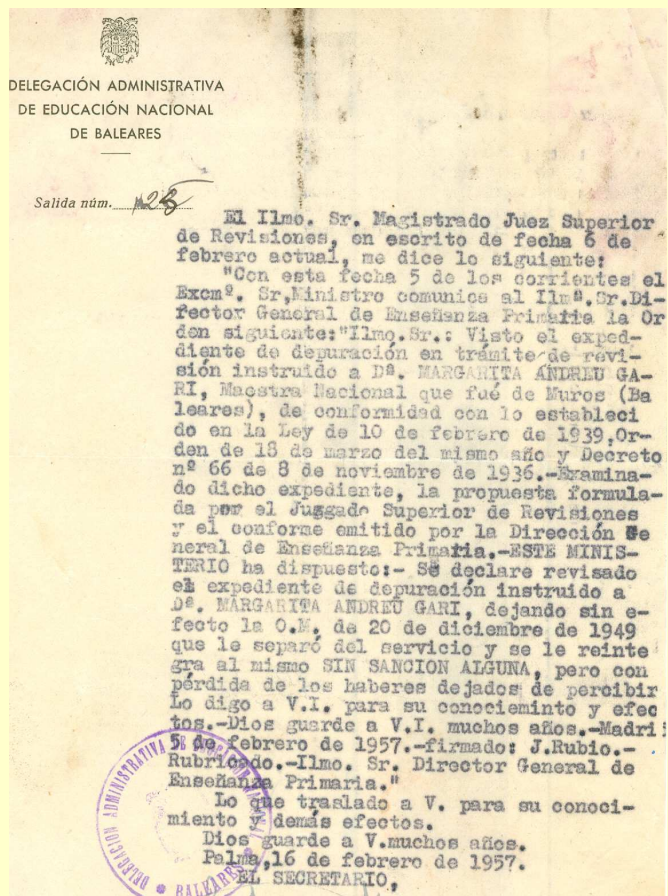
L'any **1949**, la Direcció General de Primer Ensenyament **denuncià que cobrava el 50%** del sou sense fer de mestra però si que exercia de **Comare a Santa Eulàlia del Riu**.

El **13 d'octubre de 1949** li assignaren l'Escola de pàrvuls de **Son Servera** i l'**1 de desembre** del mateix any la mixta de **Binicalaf** (Menorca).

El 20 de desembre de 1949 es va resoldre de forma definitiva el seu expedient de depuració amb la sanció de “separació definitiva del servei” a partir del 9 de gener de 1950.

Per Ordre Ministerial de 5 de febrer de 1957 i després de revisar el seu expedient de depuració, fou **rehabilitada** i prengué possessió de la secció de pàrvuls de l'Escola Graduada de nins de **Santanyí**.

Tot aquest procés va afectar seriosament la seva salut. Pel mes de maig de 1957 li detecten una **insuficiència cardíaca** per la qual cosa demana un mes de permís.

El mes de juny tornà a demanar un altre mes.

El 31 d'agost de 1957, el secretari de la Junta Municipal de Primer Ensenyament de Santanyí certificava que **Margalida Andreu Garí** havia cessat en el seu càrrec per defunció. Tenia 62 anys.

AMEIB

C/ Antoni Torrandell, 59 . Inca

Telèfon: 971504279

E-mail: ameib@dgice.caib.es

G CONSELLERIA
O EDUCACIÓ
I I UNIVERSITAT
B DIRECCIÓ GENERAL
/ INNOVACIÓ
I COMUNITAT EDUCATIVA

— **ARXIU** i
— **MUSEU** de
— l'**EDUCACIÓ** de
— les **ILLES** **BALEARS**

Aulí Ginard, Antoni - Torres Flores, Aina Maria
Pons Julià, Joan